

SANDHEDEN OM SNIFNING

Snappers

Shoot the breeze

Poppers

Air blast

Medusa

drugfreeworld.org

HVORFOR HAR VI SKREVET DETTE HÆFTE

Der tales meget om stoffer verden over — på gaderne, i skolen, på internettet og på TV. Noget af det er sandt, noget er ikke.

Meget af det, du hører om stoffer, kommer fra dem, der sælger dem. Tidligere narkohandlere har tilstået, at de ville have sagt hvad som helst for at få andre til at købe deres stoffer.

Lad dig ikke narre. Du har brug for kendsgerninger, for at undgå at blive afhængig af stoffer, og til at hjælpe dine venner med at være stoffri. Det er grunden til, at vi har lavet dette hæfte — for din skyld.

Det er vigtigt for os at høre, hvad du synes om hæftet, så vi ser frem til at høre fra dig. Du kan også gå på nettet på **nejtilstoffer.dk** eller **drugfreeworld.org** og maile til os på **info@nejtilstoffer.dk** eller **info@drugfreeworld.org**

HVAD ER SNIFNING?

Snifning refererer til dampe fra giftige stoffer, som man sniffer for at opnå en hurtig rus. Af de mere end 1000 husholdnings- og andre almindelige midler, som kan misbruges til snifning, er de mest brugte skosværte, lim, toluen*, benzin, lightergas, lattegas†, spraymaling, rettelak, rengøringsmiddel, amylnitrit‡ eller "poppers," lakfortynder eller andre opløsningsmidler.

De fleste af disse påvirker én på samme måde som bedøvelsesmidler, der nedsætter kroppens funktioner. Efter en indledende rus, hvor hæmningerne forsvinder, følger dødsghed, svimmelhed og ophidselse.

Kemikalierne bliver hurtigt indtaget gennem lungerne og går ind i blodbanen, hvor de hurtigt når frem til hjernen og andre organer, hvilket ind imellem laver uhelbredelig fysisk og mental skade.

* toluen: en farveløs væske, der bruges som opløsningsmiddel og brændstof

† lattegas: en farveløs, sødtlugtende luftart, der bruges til bedøvelse

Misbrugere sniffer de kemiske dampe direkte fra åbne dåser eller indånder dampene fra klude, der er gennemvædet af kemikalier ("huffing"). Nogle sprøjter kemikalierne direkte ind i næse eller mund eller hælder det på deres krave, ærmer og opslag og sniffer dem ind imellem. Når man laver "bagging," gør misbrugeren det ved at sniffe dampene fra kemikalier i en papirs- eller plastikpose. Laver man "bagging" i et lille lukket rum kan det i høj grad forøge risikoen for at blive kvalt.

"Poppers" og "whippets", der sælges ved koncerter og på diskoteker, består af giftige kemikalier, der kan gøre permanent skade på kroppen og hjernen.

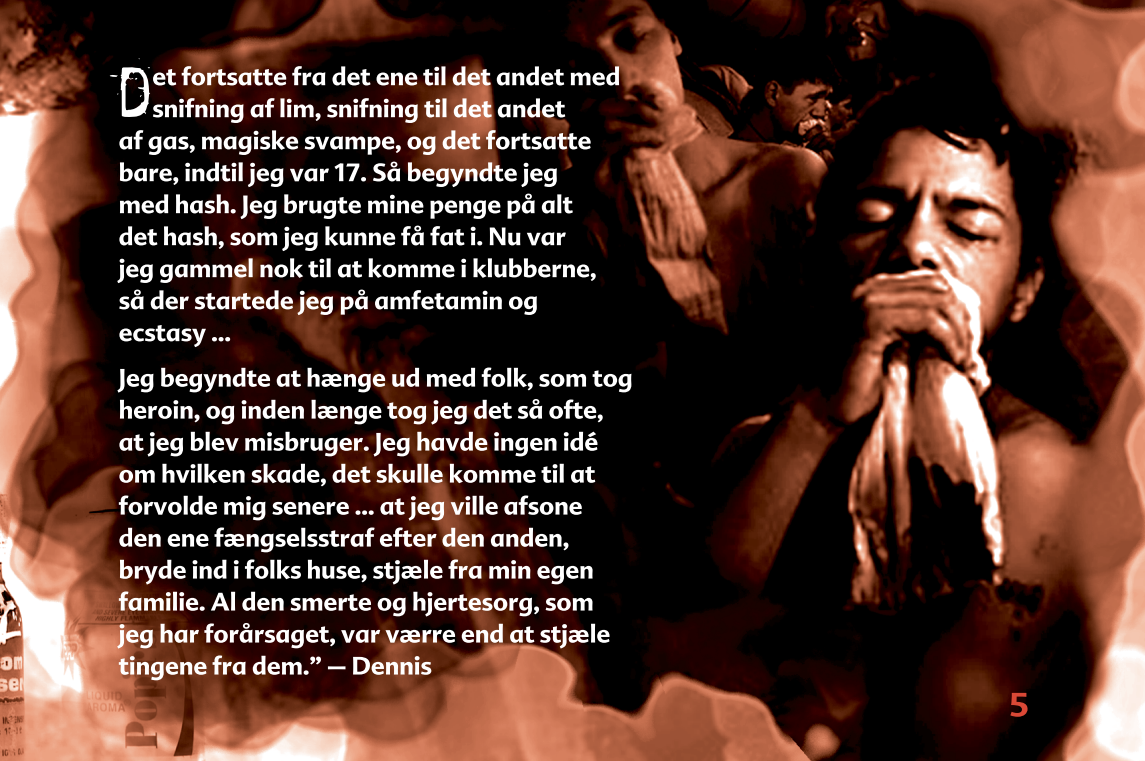
‡ amylnitrit: en bleg gul væske, der udvider blodkarrene, bliver nogle gange misbrugt til snifning

SLANGUDTRYK FOR SNIFFING

✕ Air blast	✕ Aroma of men	✕ Moon gas	✕ Whippets
✕ Highball	✕ Lattergas	✕ Thrust	✕ Hardware
✕ Satan's secret	✕ Snotballs	✕ Bullet bolt	✕ Poppers
✕ Ames	✕ Bolt	✕ Oz	✕ Whiteout
✕ Hippie crack	✕ Locker room	✕ Toiletvand	✕ Heart-on
✕ Shoot the breeze	✕ Spray	✕ Buzz bomb	✕ Quicksilver
✕ Amys	✕ Poppers	✕ Perler	✕ Hiagra in a bottle
✕ Huff	✕ Medusa	✕ Toncho	
✕ Snappers	✕ Texas shoe shine	✕ Discorama	
	✕ Bullet	✕ Fattigmandspot	✕ Rush snappers

Det fortsatte fra det ene til det andet med
snifning af lim, snifning til det andet
af gas, magiske svampe, og det fortsatte
bare, indtil jeg var 17. Så begyndte jeg
med hash. Jeg brugte mine penge på alt
det hash, som jeg kunne få fat i. Nu var
jeg gammel nok til at komme i klubberne,
så der startede jeg på amfetamin og
ecstasy ...

Jeg begyndte at hænge ud med folk, som tog
heroin, og inden længe tog jeg det så ofte,
at jeg blev misbruger. Jeg havde ingen idé
om hvilken skade, det skulle komme til at
forvolde mig senere ... at jeg ville afsone
den ene fængselsstraf efter den anden,
bryde ind i folks huse, stjæle fra min egen
familie. Al den smerte og hjertesorg, som
jeg har forårsaget, var værre end at stjæle
tingene fra dem.” — Dennis

Da jeg gik i 4. klasse, viste en såkaldt ven mig, hvordan man sniffer. I den alder og uden at vide bedre, begyndte jeg at sniffe gas hver dag hele vejen frem til 8. klasse. Jeg fungerer stort set ikke motorisk, og jeg sidder flere timer i træk og kigger ud i rummet, uden at en eneste tanke kommer frem i mit sind. Det er, som om min krop er her, men at jeg ikke er her. Jeg har svært ved

at holde på et job, og jeg har nu boet alene i 12 år. Jeg ser normal ud udenpå, men når jeg forsøger at vise interesse og tale med en pige, bliver det tydeligt, at jeg er ret meget en grøntsag. Jeg er dødtræt af at leve på den her måde, og jeg ville egentlig hellere være død end at fortsætte med at leve mit liv på den måde, for det virker alligevel, som om jeg allerede er død.” – John

HVORDAN PÅVIRKER SNIFNING KRØPPEN?

Snifning kan forårsage skader på hjertet, nyrerne, hjernen, leveren, knoglemarven og andre organer.

- ✖ Snifning udsulter kroppen for ilt og tvinger hjertet til at slå uregelmæssigt og hurtigere.
- ✖ Brugere kan komme ud for kvalme, næseblod og tab af høre- eller lugtesansen. Kronisk brug kan medføre muskelsvind og nedsat

muskelfasthed, og de giftige kemikalier ødelægger gradvist lungerne og immunforsvaret.

- ✖ En sniffer risikerer at dø af pludselig-snifningsdødssyndromet. Døden kan indtræffe den første gang eller efter hundrede gange, hvor det samme stof sniffes.

VIRKNINGER PÅ KORT SIGT

De fleste stoffer, der sniffes, virker direkte på nervesystemet og fremkalder personlighedsændringer. Inden for sekunder oplever brugeren beruselse og andre virkninger, der ligner dem fra alkohol. Der er en række forskellige virkninger, som kan opleves under eller kort efter brug, som f.eks.:

- ✗ Utydelig tale
- ✗ Fuld, svimmel eller fortumlet udseende
- ✗ Manglende koordineringsevne
- ✗ Hallucinationer og vrangforestillinger
- ✗ Fjendtlighed
- ✗ Apati
- ✗ Svækket dømmekraft
- ✗ Bevidstløshed
- ✗ Kraftig hovedpine
- ✗ Udslæt omkring næse og mund
- ✗ Langvarig snifning af disse kemiske stoffer kan medføre uregelmæssig og hurtig puls og kan føre til hjertestop og døden på få minutter.
- ✗ Død ved kvælning kan forekomme, fordi ilten i lungerne erstattes med kemikalier, som derefter går over i centralnervesystemet, så man holder op med at trække vejret.

VIRKNINGER PÅ LANGERE SIGT

Langtidsbrugere kan

opleve:

- × Muskelsvækkelse
- × Mistet orienteringssans
- × Mangel på koordinering
- × Irritation
- × Depression
- × Alvorlig skade på hjerte, lever, nyrer, lunger og hjerne, der til tider kan være uhelbredelige
- × Hukommelsesforringelse, forringet intelligens
- × Tab af hørelsen
- × Knoglemarvsskade
- × Dødsfald efter hjertesvigt eller kvælning

Kronisk snifning kan give svær, undertiden uoprettelig, skade på hjerte, lunger, lever og nyrer.

Kronisk brug af stoffer til snifning er blevet forbundet med et antal alvorlige helbredsproblemer. At sniffe lim og malingsfortyndere forårsager nyreproblemer. At sniffe toluen og andre opløsningsmidler forårsager leverskade. Snifning har også resulteret i hukommelsestab og forringet intelligens.

A man with dark, curly hair is shown in profile, holding a CD up to his nose and sniffing it. He is wearing a dark t-shirt. The background is dark and blurry, with some light reflecting off surfaces. The overall tone is somber and reflective.

I morgen er det 6 år siden vores søn Justin døde. Han blev 16. Han døde af at sniffe duftspray som en del af sit snifningsmisbrug. Hans meningsløse død var et kæmpe chok for alle, der kendte ham. Justin var en mønsterelev, som elskede livet og kastede sig ud i det med entusiasme ... Han var en kilde til inspiration for mange ... Jeg vil til mine dages ende være jaget af spørgsmålet om, om Justin ville have været med os i dag, hvis han havde vidst hvilken risiko, han løb.”

— Jackie

BLIVER MAN

AFHÆNGIG
AF SNIFNING?

Snifning kan være vanedannende, både fysisk og mentalt. Brugere har fortalt om en stærk trang til at fortsætte med at sniffe, specielt når de har gjort det mange dage i træk.

Almindelige brugere, som holder op med at sniffe, lider af abstinenssymptomer som kvalme, kraftig sveden, muskelkramper, hovedpine, kuldegysninger, uro samt med rysten og hallucinationer. I svære tilfælde kan abstinenserne forårsage kramper.

INTERNATIONALE STATISTIKKER

En amerikansk undersøgelse, hvor man indsamlede data mellem 2002 og 2006, viste at 593.000 teenagere i alderen fra 12 til 17 havde sniffet for første gang indenfor et år, før de deltog i undersøgelsen.

- ✖ Mere end 22,9 millioner amerikanere har eksperimenteret med at sniffe på et eller andet tidspunkt i deres liv.
- ✖ En stat i USA havde i gennemsnit mere end 3.800 skadestuebesøg og 450 indlæggelser per år pga. forgiftninger efter snifning, i henhold til statistikker, der blev offentliggjort i 2008.
- ✖ Når studerende i USA kommer til 8. klasse, vil en ud af fem have prøvet at sniffe. I 2007 var snifning den mest almindelige form for misbrug blandt unge i alderen 12 eller 13 år.
- ✖ I Danmark viste undersøgelser fra 2007, at 6,1% af de 15 til 16-årige havde prøvet at sniffe, mod 8,3% i 2003.

- ✖ 22 % af de sniffere, som døde af pludselig-snifningsdød-syndromet, havde ikke prøvet at sniffe tidligere – de var førstegangsbrugere.
- ✖ Ifølge Det Europæiske Skoleprojekt om Alkohol og Andre Stoffer havde 20 % af unge i alderen 12 til 16 år prøvet at sniffe.
- ✖ I Nairobi i Kenya lever der, så vidt man ved ca. 60.000 børn på gaden, der næsten alle er afhængige af en eller anden form for sniffning.
- ✖ I den pakistanske by Karachi er der ca. 14 000 gadebørn, og af dem sniffer 80 % til 90 % lim eller opløsningsmidler.
- ✖ I USA viste en landsdækkende undersøgelse fra 2006 om brug af stoffer og sundhed, at 1,1 millioner unge i alderen 12 til 17 have sniffet inden for det seneste år.

22 % af de misbrugere, der døde pga. sniffning, havde ikke tidligere prøvet at sniffe.

80 % til 90 % af gadebørnene i Karachi, Pakistan, sniffer lim eller opløsningsmidler.

80-90 %

22 %

Tre dage gav en ven mig gratis lim.
Den fjerde dag sagde han, at jeg skulle
betale for det. På det tidspunkt var jeg
afhængig, og jeg blev nødt til at give ham
penge, så jeg kunne få en tube lim. Jeg
havde brug for adskillige tuber lim hver
dag.” – Marty

FØRSKELLIGE TYPER AF STØFFER, DER KAN SNIFFES

Stoffer, der sniffes, kan opdeles i fire forskellige grupper:

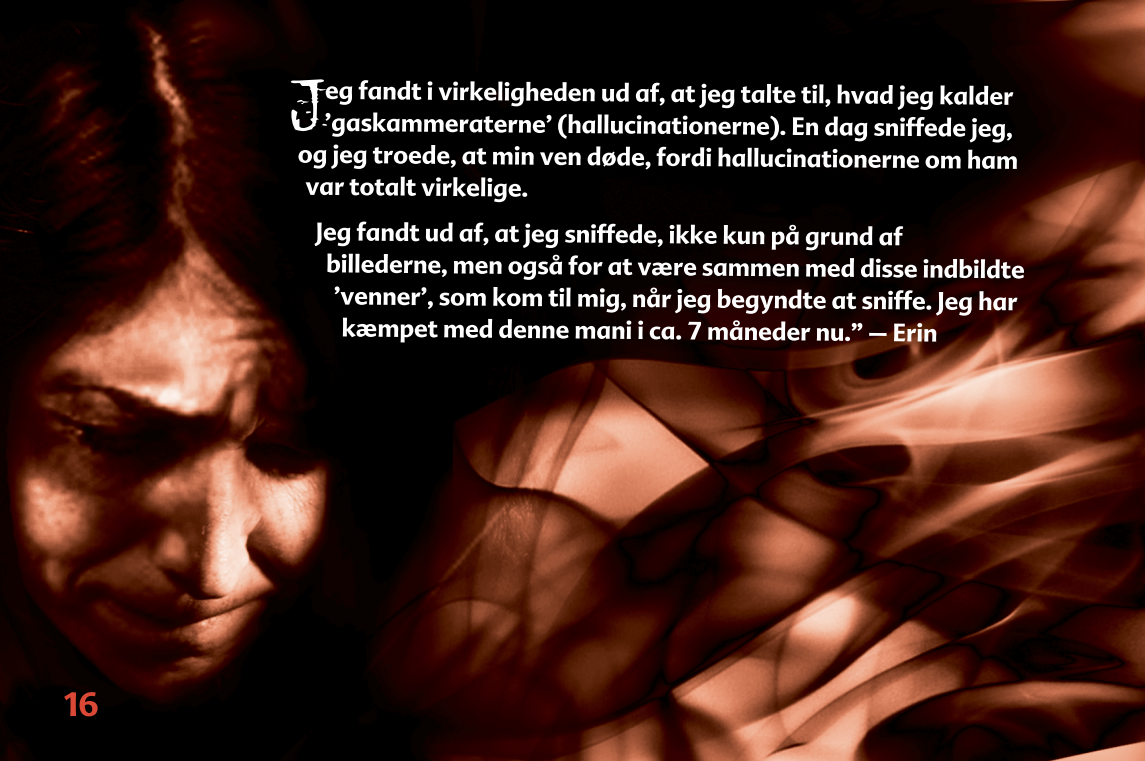
VÆSKER der fordamper ved stuetemperatur. De findes i mange lettilgængelige husholdnings- og industriprodukter, som malingsfortyndere, fedtopløsere, benzin, lim, sprinklervæsker og væsker til tuschpenne.

SPRAYS såsom spraymaling, deodorant og hårspray, vegetabiliske oliesprays til madlavning og stofimprægneringsspray.

GASSER Stoffer som medicinske bedøvelsesmidler (æter, kloroform og nitrogenoxid ("lattergas")), lightergas, gasflasker, piskeflødespray og kølevæsker.

PULVER (en kemisk blanding, som findes i konserveringsmidler, læderrens, rumlugtfjernere osv.) betragtes som en speciel slags stoffer til snifning, som direkte påvirker centralnervesystemet, hjernen og rygmarven. De bruges også for at forbedre de seksuelle præstationer og er sædvanligvis kendt som "poppers" eller "snappers."

Jeg fandt i virkeligheden ud af, at jeg talte til, hvad jeg kalder
'gaskammeraterne' (hallucinationerne). En dag sniffede jeg,
og jeg troede, at min ven døde, fordi hallucinationerne om ham
var totalt virkelige.

Jeg fandt ud af, at jeg sniffede, ikke kun på grund af
billederne, men også for at være sammen med disse indbildte
'venner', som kom til mig, når jeg begyndte at sniffe. Jeg har
kæmpet med denne mani i ca. 7 måneder nu." — Erin

ER STOFFER, DER SNIFFES LØVLIGE?

Selvom snifning ikke er reguleret af den amerikanske rusmiddelovgivning, har 38 stater i USA indført restriktioner overfor mindreårige ved salg og udlevering af visse produkter, som er almindelig misbrugt til snifning. Nogle stater giver bøder, fængsling eller påbudt behandling til dem, der sælger, udleverer, bruger og/eller er i besiddelse af kemiske stoffer, der kan sniffes.

I nogle stater i USA er der love, der forbyder snifning af lattergas for at blive beruset.

Nogle samfund i Vestaustralien og Sydaustralien har godkendt love, der gør snifning af benzin til en lovovertrædelse. I Victoria og Vestaustralien er politiet bemyndiget til at visitere en person, hvis de har begrundet mistanke om, at personen er i besiddelse af et stof, der kan sniffes, og derefter konfiskere stoffet.

I England og Wales, er det ulovligt for detailhandlere at sælge væsker, der let fordamper, til nogen under 18 år, hvis der er grund til at tro, at de vil sniffe det for at blive berusede.

SNIFNING:

Snifning af giftige dampe fra kemikalier som røgelse, olier, harpiks, krydderier og parfumer for at påvirke bevidstheden, eller som del af en religiøs ceremoni, kendes helt tilbage til oldtiden fra Egypten, Babylon (i dag Irak), Indien og Kina.

Ifølge nogle forskere blev snifning af gasdampe praktiseret af præstinderne ved Oraklet i Delphi* for at udvide deres bevidsthed helt tilbage i det gamle Grækenland.

I det tidlige 1800-tal blev bedøvelsesmidler som lattergas, æter og kloroform ofte brugt som berusende midler.

Lattergas blev betragtet som en billig erstatning for alkohol og blev gjort populær af den britiske videnskabsmand Sir Humphry Davy. Han holdt lattergas-fester og dannede ordet "leende gas" i 1799. Da han bemærkede lattergassens bedøvende virkning, foreslog Davy, at gassen kunne bruges ved operationer, men det blev først prøvet et halvt århundrede senere.

Brugen af bedøvelsesmidler til beruselse fortsatte gennem det 19. århundrede i Europa og USA.

* Grækerne troede, at guden Apollo talte til præstinderne gennem Oraklet i Delphi, en gammel helligdom

HISTORIEN KORT FORTALT

Hr.
Humphry Davy

Æter blev brugt som et beruselsesmiddel under forbuddet i 1920'erne, da alkohol var ulovligt i USA.

I 1940'erne blev brugen af opløsningsmidler til beruselse, primært benzin, populær.

Gennem 1950'erne steg snifningsmisbruget i USA og er i dag vidt udbredt blandt helt unge.

I 1960'erne blev brugen af fortyndere til snifning udvidet til at omfatte en lang række forskellige produkter som maling og lakfortyndere, neglelakfjernere, skosvæerte, lighter gas, spraymaling og andet.

I de senere år er lim- og gassnifning blevet et vidt udbredt problem blandt hjemløse gadebørn i Sydasien, Mexico, Østeuropa, Kenya og andre områder rundt om i verden. Gadebørn sniffer for at fjerne smerten fra sult, kulde og desperation.

Snifning af gas og spraymaling er også almindelig i fjerne egne i Canada, Amerika, Australien, New Zealand og nogle Stillehavsøer.

Sandheden om stoffer

Stoffer er dybest set gift. Den indtagne mængde bestemmer virkningen.

En lille mængde virker som en stimulans (kvikker dig op). En større mængde virker beroligende (sløver dig). En endnu større mængde giver en forgiftning og kan være dødelig.

Dette er sandt for ethvert stof. Kun den mængde, der er nødvendig for at opnå en bestemt virkning, varierer fra stof til stof.

Men mange stoffer har en anden belastende egenskab: de påvirker sindet direkte. De kan forvrænge brugerens opfattelse af, hvad der foregår omkring ham eller hende. Som et resultat af det

kan personens opførsel blive underlig, irrationel, upassende og selvdestruktiv.

Stoffer blokerer alle følelser, både de ønskede og de uønskede. Så imens stofferne kortvarigt hjælper mod smerte, så fjerner de ens evner og årvågenhed og gør ens tankeevne uklar.

Medicin er stoffer, som anvendes med den hensigt at øge eller nedsætte eller ændre noget mht. den måde, din krop fungerer på, i et forsøg på at få den til at fungere bedre. Nogle gange er disse nødvendige. Men de er stadig stoffer: de virker som stimulanser eller beroligende midler, og for meget kan slå dig ihjel. Så hvis du ikke anvender medicin korrekt, kan den være lige så farlig som illegale stoffer.

A black and white photograph of a person standing on a rock in a lake, looking out at mountains. The person is silhouetted against the bright sky and water. The mountains are dark and silhouetted against the sky. The water is calm and reflects the sky. The overall mood is contemplative and serene.

Det rigtige at gøre er at få
kendsgerningerne og ikke
begynde at tage stoffer
overhovedet.

HVORFOR TAGER FOLK STOFFER?

Folk tager stoffer, fordi de vil prøve at lave noget om i deres tilværelse.

Her er nogle grunde, unge har givet:

- For ikke at være udenfor
- Som virkelighedsflugt og afslapning
- For ikke at kede sig
- For at virke voksen
- For at gøre oprør
- For at eksperimentere

De tror, at stoffer er en løsning. Men til sidst bliver stofferne problemet.

Måske er det svært at se ens problemer i øjnene, men konsekvenserne af stofmisbrug er altid værre end det problem, man forsøger at løse med stofferne. Det rigtige at gøre er at forstå sine problemer i stedet for at tage stoffer.

REFERENCER

"Snifningsmisbrug," National Institute on Drug Abuse (U.S.)

"Snifning udgør en trussel for teenageres helbred," Iowa Department of Public Health, 24 Mar 2008

"Stoffer sniffet i løbet af ens unge dage," National Survey on Drug Use and Health, 13 Mar 2008

National Inhalant Abuse Taskforce Final Report, Melbourne, Australia, Nov 2005

"Snifning," Timothy Kaufman, M.D., emedicine.com, 9 Jul 2007

"Om snifning," National Inhalant Prevention Coalition

"Instruktion til efterretnings tjenesten: Huffing," National Drug Intelligence Center, Nov 2001

"Snifning: Beskrivelse/Overblik," U.S. Drug Enforcement Administration

"Snifningsmisbrug," National Institute on Drug Abuse Research Report Series (U.S.)

"Huffing—Snifning," National Education Foundation of America

"NIDA InfoFakta: Snifning" National Institute on Drug Abuse

2007 National Report (2006 data) to the European Monitoring Centre for Drugs & Drug Addiction, Denmark

FOTOS:
side 4 (lim): BigStockPhoto side 7: Thomas Tamm side 8: Chadwick Meyers side 14: iStockphoto side 18: Talaria Enterprises

Millioner af eksemplarer af dette hæfte er blevet uddelt verden over på 22 sprog. Når der kommer nye stoffer på gaden, og mere information om deres virkninger bliver kendt, bliver hæfterne opdateret, og der bliver lavet nye.

Hæfterne bliver udgivet af Foundation for a Drug-Free World, med den danske afdeling: Sig Nej til Stoffer, Sig Ja til Livet, der er en almennyttig medlemsforening med hovedkontor i København.

Foreningen fremstiller undervisningsmaterialer og rådgiver og koordinerer et internationalt netværk til forebyggelse af stofmisbrug. Netværket arbejder med unge, forældre, lærere, frivillige organisationer og offentlige myndigheder — enhver med interesse i at hjælpe mennesker til et liv uden stofmisbrug.

VIGTIGE KENDSGERNINGER

Dette hæfte er et i en hel serie af hæfter, som indeholder fakta om hash, alkohol, ecstasy, kokain, crack-kokain, crystal meth og methamfetamin, snifning, heroin, LSD og misbrug af receptpligtig medicin. Ved brug af denne information kan læseren beslutte sig til at leve et liv uden stoffer.

For yderligere information eller flere eksemplarer af dette eller andre hæfter i denne serie, kontakt:

Foundation for a Drug-Free World
1626 N. Wilcox Avenue, #1297
Los Angeles, CA 90028 USA
drugfreeworld.org
info@drugfreeworld.org
1-818-952-5260

"Sig Nej til Stoffer, Sig Ja til Livet"
Gl. Kongevej 3E, 1
1610 København V
www.nejtilstoffer.dk
e-mail: info@nejtilstoffer.dk
Tlf.: 33 55 77 70